

Bez hranic

Pacienti na prvním místě

Kdo jsou lidé, kterým společně pomáháme

Obsah

- 3 **Téma**
Zažili víc, než si dokážeme představit
- 6 **Anketa**
Na jakého pacienta nezapomenu?
- 7 **Rozhovor**
Důvod, proč existujeme
- 10 **Zaostřeno na**
Léčíme bolest tam, kde nikdo jiný není

Vydavatel: Lékaři bez hranic, o. p. s.
IČ: 28476654

Vychází dvakrát ročně. Uzávěrka:
17. 2. 2025; vydání: 1. 4. 2025.
Ev. č.: MK ČR E 24670.

Zenklova 2245/29
180 00 Praha 8
Tel.: 257 090 150
office@lekari-bez-hranic.cz

Web: lekari-bez-hranic.cz
Facebook: [lekaribezhranic](https://www.facebook.com/lekaribezhranic)
Instagram: [msf_czech](https://www.instagram.com/msf_czech)
LinkedIn: [lekari-bez-hranic](https://www.linkedin.com/company/lekari-bez-hranic)

Šéfredaktorka:
Michaela Tabakovičová
Redakce: Nikola Kaňovská Tenevová,
Barbora Cypriánová, Tereza Wyn
Haniaková, Tomáš Bendl, Kristýna
Macháčková, Vanessa LaGrange,
Kateřina Burgerová
Grafická úprava: Zuzana Votrubcová
Cena tisku: 2,61 Kč

Fotografie na titulní straně zachycuje
64letou Jeanne Nyirarwango. Utekla
před hrozbami konfliktu a nyní žije
osamotě v útulku pro vysídlené osoby
severně od Gomy v Konžské demo-
kratické republice.
© Philémon Barbier

Editorial

© Ante Bussmann / Lékaři bez hranic

Lékaři bez hranic vždy byli a budou organizací s názorem

Poslání Lékařů bez hranic není jen léčit, ale také přinášet svědectví. Jak ostatně řekl při přebírání Nobelovy ceny za mír v roce 1999 náš tehdejší mezinárodní prezident James Orbinski: „Nevíme jistě, zda slova dovedou pokaždé zachránit život, je ale nad slunce jasné, že mlčení zabíjí.“

Některé zprávy mohou samozřejmě vyvolávat větší kontroverze, přičemž nejcitlivější bývají ta veřejná prohlášení, která část veřejnosti vnímá jako neslučitelná s naší zásadou měřit všem stejným metrem. Neutralita je však v kontextu humanitární práce především operační princip a znamená, že se při poskytování pomoci nestavíme ani na jednu stranu ozbrojeného konfliktu. Proto jsme například během války v Gaze nabízeli podporu jak Izraeli, tak úřadům spravujícím palestínská zdravotnická zařízení. Co nám naopak takový modus operandi rozhodně nestanovuje, je mlčet před veřejností o událostech, které se dotýkají našich pacientů a kterých jsme svědky - ať už se jedná o útoky na lékařský personál, plošné bombardování rezidenčních oblastí nebo blokády humanitárních zásob.

Naše týmy vždy byly a budou lidé s názorem. **Schopnost postavit se za ty nejzranitelnější totiž vyžaduje sílu a odhodlání nazývat věci pravým jménem**, i když takový krok může nadzvednout ze židle část politického spektra a jeho příznivců. Mlčet tváří v tvář lidskému utrpení ze strachu o vlastní reputaci je zbabělost, ne neutralita. A pro nás jsou na prvním místě pacienti, nikoliv veřejné mínění. ✕

Tomáš Bendl
vedoucí komunikace Lékařů bez hranic v ČR

Zažili víc, než si dokážeme představit

Barbora Cypriánová
koordinátorka digitální komunikace

Kdo jsou naši pacienti? Patří mezi ně muži, ženy i děti z celého světa, každý se svým jedinečným příběhem. Někteří utrpěli zranění, když se kolem nich válčilo, další postihly třeba i dvě zákeřné nemoci najednou. Naše pacienty spojuje jedno: často jsou to lidé, kteří zažili věci pro nás nepředstavitelné.

Ramatu, Nigérie

Ramatu žije v oblasti vzdálené pět hodin od nemocnice. Při jejím prvním porodu ji potkaly zdravotní komplikace. Měla eklampsii, křeče způsobené vysokým krevním tlakem. Její miminko se narodilo s poraněním hlavy a chyběl mu kyslík. Ošetřili jsme ho na našem novorozeneckém oddělení v nigerijském městě Jahun. „Tam, kde bydlím, není žádná nemocnice a ta nejbližší nemá v noci otevřeno. Když jsem porodila, dítě neplakalo, ale lékaři mu pomohli se rozplakat,“ popisuje maminka.

Hazam a Dima, Pásmo Gazy

Osmiletého Hazama a jedenáctiletou Dimu zasáhl útok na dům jejich sousedů v Pásmu Gazy. Hazamovi spadl na nohu kus kovu a poranil ho. Jeho sestra měla zlomenou pravou ruku. Zlomenina jí navíc špatně rostla, než se je podařilo evakuovat za zdravotní péči do naší nemocnice v jordánském Ammánu. „Hodně jsem se zlepšila. Nemohla jsem ramenem vůbec hýbat. Ale díky fyzioterapii už zvládnou pohnout rukou nahoru a dolů,“ vypráví vděčná Dima.

Lidia, Ukrajina

„Měla jsem nepříjemné myšlenky a záchvaty paniky,“ vzpomíná čtyřiasedmdesátiletá Lidia Bazualyeva. Je jednou z pacientek, kterým jsme poskytli psychologickou podporu kvůli příznakům posttraumatické stresové poruchy způsobené válkou na Ukrajině. „Když jsem měla narozeniny, napočítala jsem 34 lidí, kteří mi popřáli. Měla jsem takovou radost, že jsem se rozplakala,“ říká už šťastnější Lidia, která si mezi lidmi s podobným osudem našla přátele.

Téma

© Fanny Hostettler / Lékaři bez hranic

Moussa, Sýrie

Desetiletý Moussa rád staví lego se sourozenci, vybarvuje komiksy a hraje fotbal se svými spolužáky. Tyto činnosti se mohou zdát obyčejné, Moussovi ale pomáhají zvítězit nad problémy, kterým denně čelí: žije totiž s cukrovkou a zároveň se pohybuje v drsných podmínkách zanedbaného a odlehlého libanonského města, kam musel před několika lety se svou rodinou utéct před boji v Sýrii.

© Carmen Yahchouchi / Lékaři bez hranic

Sunday, Jižní Súdán

Tříletá Sunday žije se svými rodiči a staršími sourozenci v malé vesnici v Jižním Súdánu. Jednoho rána se vzbudila s vysokými horečkami, zvracením a průjmem. V našem zdravotnickém středisku jsme zjistili, že má malárii a cholera. Když se po několika dnech léčby začala cítit lépe, poznali jsme ji jako úplně jiné dítě. Už nebyla slabá a vyčerpaná, ale hravá a usměvavá. ✕

© Paula Casado Aguirregabiria / Lékaři bez hranic

Anketa

Na jakého pacienta nezapomenu?

Kateřina Šrahůlková dětská psycholožka působící s Lékaři bez hranic

Myslím, že na některé pacienty nezapomenu nikdy. Málokdy si pamatuju jména. Ale pamatuju si jejich oči, pamatuju si jejich příběhy, pamatuju si pocity.

Pořád na mě sedá úzkost, když si vzpomenu na syrskou dívku s popálenou tvář. Na její oči, kterými plaše pozorovala své okolí, na dvě krásné oči uprostřed ošklivě popáleného obličej. Na tiseň, když jsme se bavily o její budoucnosti a na bolest, když vzpomínala na to, jak na ni při útocích spadl jejich dům a ona v něm uvízla a čekala několik dnů na pomoc. A pamatuju si taky na záchvěv radosti, když se na mě po několika týdnech společné práce poprvé lehce usmála.

Chlapec s nejkrásnějšíma očima zase zanechal nesmazatelnou stopu svým laskavým srdcem. Pamatuju si, jak mě zasáhlo, když mluvil o tom, že místo bratra, kterého viděl shořet, měl raději zemřít on, když se styděl, že nyní jako nejstarší muž v rodině (bylo mu 14 let, otec byl uvězněn v Sýrii) nedokázal zajistit bezpečí svojí maminky a sourozenců. Pamatuju si na tu úlevu, když přijal možné vysvětlení, tedy obrovský přetlak, jeho takřka denního pomočování se. A obrovskou radost, když se u něj po pár týdnech terapie frekvence pomočování snížila.

Někdy jsem se také bála. Velký strach jsem cítila při první konzultaci s chlapcem z Afghánistánu, který byl zcela sám bez jakéhokoliv dospělého člověka a agresivně po mně vyžadoval medikaci, aby ho utlumila a on nemohl vnímat bolest, kterou cítil po všem možném násilí a zneužívání od překupníků. Nebála jsem se, že mi ublíží, i když jeho agrese byla na počátku velká, bála

jsem se, že už nepřijde a my ho v táboře nenajdeme. Přišel. A pak chodil týden co týden. Později se dostal do evropské země, která se ho jako nezletilého uprchlíka ujala a poskytla mu zázemí.

A nikdy nezapomenu ani na poslední rozloučení, jakýsi improvizovaný obřad jiného afghánského chlapce se svojí rodinou, který jsme za velké překladatelské pomoci společně prožili. Chlapec odešel z Afghánistánu, protože jednoho dne, když přišel ze školy domů, byl dům prázdný a nikde nikdo. Několik měsíců provázených násilím a dětskou prací putoval do Evropy. Rodiče jsme hledali pomocí Červeného kříže, sociálních pracovníků apod., aby se pak v uprchlickém táboře od nějakého známého z vedlejší vesnice, kterého v táboře potkal, dozvěděl, že jeho rodina byla odvečena a zavražděna. Neměl nikoho, s kým by rodiče uctil. Nemohla jsem ho obejmout, protože to byl dospívající chlapec. Mohla jsem tam s ním jen být.

Daniel Hujo anesteziolog působící s Lékaři bez hranic

Pacient, na kterého nikdy nezapomenu, byl muž středního věku s poraněním hlavy, po tom, co na něj spadl velký kámen. Vše se odehrálo během mého pobytu v Adenu v Jemenu. Muž dorazil po svých, v doprovodu rodiny ze vzdálené vesnice, jen aby se mu dostalo ošetření. Bohužel v nemocnici nebyl neurochirurg. Mohli jsme jenom diagnostikovat zlomeninu lebeční kosti a tam naše terapeutické možnosti končily.

Rodina doprovázející pacienta, byla už od pohledu chudá. Putovali pěšky několik hodin a jediné doporučení, které jsme jim mohli dát, byla jiná, soukromá nemocnice s potřebným vybavením a personálem, ale tato péče se plně hradí. Po vysvětlení situace bylo jasné, co se stane. Muž se i s doprovodem vydal na dlouhou cestu zpátky domů, někam do tmy.

Jaký osud muže nakonec potkal, můžu jen spekulovat. Pocit, že mu nedokážu pomoci, se nedá popsat, přitom kdybychom byli v Čechách... ✕

Důvod, proč existujeme

Nikola Kaňovská Tenevová
tisková a eventová koordinátorka

Jsou to ženy, muži i děti. Novorozenci i lidé poznamenaní životem. Žijí v městech a vesnicích, ale také v uprchlických táborech, na ulici, v pralese nebo v horách. Pocházejí z různých koutů světa. Co je pojí, je komplikovaný nebo mnohdy žádný přístup ke zdravotní péči. Jsou to pacienti a pacientky Lékařů bez hranic. Právě o nich jsme si povídaly se Sylvou Horákovou, ředitelkou české kanceláře Lékařů bez hranic.

Rozhovor

Sylvo, co v praxi znamená, že jsou pro nás pacienti na prvním místě?

Jednoduše řečeno, pacienti a pacientky jsou pro Lékaře bez hranic důvodem, proč existujeme. Jsou naší jedinou cílovou skupinou, poskytujeme jim zdravotnickou a humanitární pomoc, která má mnoho podob. Přitom nehledíme na to, jakého je daný pacient etnika, náboženského vyznání, z jaké strany znesvářených skupin pochází či jaké má pohlaví. Zajímá nás pouze jeho zdravotní stav. Jedná se o princip nestrannosti.

Abychom k pacientům měli vůbec přístup - což není vždy automatické, obzvláště v politicky citlivých ozbrojených konfliktech - je rovněž důležitý princip nezávislosti a neutrality. Nejsme na žádné straně. Sami určujeme, kde je naše práce nejvíce zapotřebí. A to, že drtivá většina našich celosvětových finančních prostředků pochází od soukromých dárců a dárek, nám v přístupu k pacientům nesmírně pomáhá.

Podle čeho vyhodnocujeme, v jakých oblastech je pomoc nejvíce potřeba?

Tohle není jednoduché rozhodování a nikdy nebude. Humanitárních potřeb po světě bude bohužel vždy více než humanitárních zdrojů. Se zvyšujícími se dopady klimatické krize tato mezera dokonce ještě vzroste. Nicméně při interním rozhodování kde a jak pomoci hraje roli spousta aspektů: humanitární a zdravotnické potřeby v daném místě, jejich akutnost, možnost naší organizace smysluplně a rychle pomáhat (někdy krizi bez problémů zvládnou místní vlády a organizace), dostupné lidské a finanční zdroje Lékařů bez hranic, znalost daného kontextu, bezpečnostní situace či jestli se jako humanitární organizace do dané oblasti vůbec můžeme dostat - to také není vždy garantováno. A těch důvodů je více.

Je také důležité říct, že se obecně bráníme srovnávání krizí, jestli je jedna horší než druhá. Nebylo by to fér k lidem, kteří jsou jimi zasaženi. Ocitnout se v humanitární krizi nechce nikdo z nás a jak jsem zmiňovala, v oblastech, kde pracujeme, potřeby převažují nad dostupnými prostředky. I když si vzpomínám na jednu výjimku. V roce 2004 zasáhlo jihovýchodní Asii obří tsunami. Zanechalo tenkrát za sebou statisíce mrtvých, zraněných a naprostou materiální spoušť. Mezinárodní odezva byla neskutečná. Jen v Lékařích bez hranic jsme od dárců a dárek obdrželi celkem 110 milionů EUR, mnohem více, než jsme v rámci naší pomoci mohli

Fotografie zachycuje naši kolegyni Aishu B., jak doprovází svou jmenovkyni, 80letou Aishu G., na kliniku Lékařů bez hranic v tranzitním táboře Adré, Čad.

© Ante Bussmann / Lékaři bez hranic

uplatnit. Kontaktovali jsme tenkrát dárcce a požádali je o to, jestli můžeme zbylé dary využít jinde, nebo chtějí dar vrátit - 99 % lidí souhlasilo s jeho využitím jinde a tyto peníze pak pomáhaly v Nigeru, Súdánu nebo při zemětřesení v Pákistánu. Tahle flexibilita, empatie a důvěra dárců je pro naši humanitární praxi ohromně důležitá.

Staráme se, aby byly léky dostupné a lidé neumírali zbytečně

Už přes dvacet let bojujeme za dostupnost léků, tedy aby si pacienti v různých koutech světa mohli dovolit léčbu, kterou jejich diagnóza vyžaduje. Jak se nám to daří?

Daří! A jsem za to na organizaci ohromně pyšná, protože usilovat o přístup k existujícím lékům či podílet se na vývoji nových léků a diagnostických metod není vůbec jednoduchá záležitost. Vyžaduje to velké vypětí, expertízy, finanční prostředky a trpělivost. Jedním z velkých úspěchů bylo snížení ceny antiretrovirotik na léčbu HIV o neuvěřitelných 99 %. Dříve stála roční léčba pro jednoho pacienta přes 230 tisíc Kč, teď ji můžeme pořídit jen za 2300 Kč. Podobný úspěch jsme zaznamenali i u léků na žloutenku typu C.

Ráda bych taky zmínila Iniciativu za léky proti opomíjeným nemocem. Tuto organizaci Lékaři bez hranic založili spolu s několika dalšími akademickými a filantropickými partnery. Za své působení Iniciativa vyvinula nový lék na spavou nemoc, lék pro děti s diagnostikovaným HIV či čtyři nové přístupy v léčbě kala azar (životu nebezpečné parazitární onemocnění, pozn.) při použití již existujících léků.

Jako zdravotnická organizace se zavazujeme poskytovat kvalitní péči v nejlepší zájmu pacientů. Respektujeme také jejich právo na vlastní rozhodnutí. To mě přivádí k tématu bezpečných potratů, které se snažíme začlenit do péče o reprodukční zdraví žen už dvě desetiletí. Vysvětlíš, proč je to třeba?

Nebezpečné, neprofesionálně provedené potraty jsou dlouhodobě velký a neřešený problém. Ze všech potratů po celém světě představují ty nebezpečné každý rok zhruba 45 %, přičemž jsou zásadním příspěvatelem úmrtí u těhotných žen. V jejich důsledku končí podle Světové zdravotnické organizace v nemocnicích přibližně sedm milionů žen a dívek a téměř 23 tisíc na následky neprofesionálně provedených potratů každoročně zemře.

Naši lékařští kolegové a kolegyně jsou rovněž svědky drastických případů pokusů o potrat, nezřídka s tragickými následky úmrtí žen: použití tyčí, jehlic, ramínek na šaty, požití mýdlových či pracích prostředků... Vidíme zoufalé ženy sahající po extrémním řešení.

Poskytujeme našim pacientkám možnost svobodného rozhodnutí, jak se svým těhotenstvím naložit. Je třeba si uvědomit, že se může jednat o ženy či dívky, které byly znásilněny či žijí v komunitách, kde se svobodné matky stigmatizují. Těch důvodů může být mnoho. V každém případě je to ale na vlastním rozhodnutí každé z nich. Pokud se rozhodnou těhotenství ukončit, jsme schopní je tím provést bezpečně.

Za pacienty autem, na koni nebo tuk-tukem

Naši pacienti a pacientky často žijí v těžko dostupných a odlehlých místech. Jak zprostředkováváme pomoc jim?

Dostat se na odlehlá místa opravdu nemusí být jednoduché, protože zde neexistuje dopravní infrastruktura, silnice jsou ve špatném stavu nebo jsou to místa nedostupná kvůli záplavám a sesuvům půdy. Tuto část humanitární pomoci mají na starosti naši logisticy a díky nim využíváme celou řadu dopravních prostředků, od těch běžných až po méně tradiční, například vrtulníky či motoroky, které jsou skvělé na úzké mosty a nerovné cesty. Ale také využíváme osly a koně – ti jsou osvědčení

na pohyb v džungli a hornatých oblastech. V jižní a jihovýchodní Asii je pak oblíbeným dopravním prostředkem malý tuk-tuk. Navíc už nějakou dobu testujeme i možné využití dronů pro přesun léků právě do těžce dostupných lokalit.

Měla jsi za své působení v české kanceláři Lékařů bez hranic možnost setkat se s některými z našich pacientů osobně?

V únoru 2020, těsně před svým nástupem na místo ředitelky, jsem s Lékaři bez hranic navštívila východní Ukrajinu, oblast Donbasu. Konflikt byl v tu dobu polo-zamrzlý, takže jsme se s kolegy dostali blízko k tehdejší frontové linii. Jednalo se o z velké části opuštěné a zničené vesnice. V nich nicméně zůstávali někteří lidé – často staří, nemocní, postižení. Byl to velmi ponurý obrázek. Stejně jako přímé setkání a možnost si promluvit s vnitřně vysílenými lidmi z města Doněck, kteří museli utéct ze svých domovů. Přebývali v silně poškozeném bytovém domě v nevyhovujících podmínkách. Mnoho z nich ztratilo většinu svého majetku, své bydlení a mělo zdravotní problémy. Byli starší, někteří i osamělí. Mluvili o ztrátách, o problémech se zdravím, o nejistotě, o tom, co bude dál. Ale byli také vděční, že se o ně někdo zajímá a pomáhá jim. ✕

Sylva Horáková

Jako ředitelka české kanceláře Lékařů bez hranic působí od března 2020. Mezi lety 2014-2019 pracovala pro organizaci Člověk v tísni jako ředitelka Centra pro lidská práva a demokracii. Dlouhá léta strávila v rámci programového managementu rozvojovou a humanitární prací v zemích postsovětského sektoru (Rusko, Gruzie, Ázerbájdžán, Arménie, Abcházie). Ve volném čase jezdí do zahraničí s OBSE jako mezinárodní volební pozorovatelka. Členkou volebních komisí bývá také v tuzemsku. Má foxteriérku Sofí a je nadšenou knihomolkou.

Zaostřeno na

Léčíme bolest tam, kde nikdo jiný není

Tereza Wyn Haniaková
mediální koordinátorka

Nezáleží na tom, kde pacienti jsou. Když nás potřebují, jdeme za nimi. Během naší existence jsme působili také na místech, kde žádná jiná humanitární organizace nebyla, nebo kde jsme byli jako jedni z mála. Umožňuje nám to efektivní logistika i fakt, že nám peníze darujete vy, a ne vlády nebo mezinárodní organizace či instituce. Šanci na život tak dostanou i lidé, pro které naše nemocnice představují poslední záchranné lano.

2015–2024: Středozevní moře

Nejsmrtelnější uprchlická trasa světa. V průběhu let, kdy evropské státy upouští od pátracích operací, není téměř nikdo, kdo by lidem v nouzi pomohl. Opakovaně se vracíme do divokých vod, zachránit životy lidem s traumatickými osudy. A to v souladu s mezinárodním námořním právem i ve spolupráci s příslušnými úřady.

90. léta: Rwanda

Ve Rwandě dochází ke genocidě, Hutuové začínají zabíjet Tutsie. Situace je katastrofická. Během tohoto období jsme jedni z mála, kdo v zemi i během strašlivých událostí zůstává. Nadále poskytujeme zdravotní péči obětem masakrů, i přesto, že naše týmy čelí obrovskému riziku.

90. léta: Oblast bývalé Jugoslávie

V roce 1995 dochází k masovému vyvražďování bosenských muslimů ve Srebrenici. Jsme v tu chvíli jedinou nevládní humanitární organizací, která zde působí. Je to rovněž poprvé, kdy zasahujeme v Evropě kvůli konfliktu.

Dítě nesoucí kanystry na vodu v uprchlickém táboře Al-Hasahisa v Súdánu.

Foto: © Sandra Calligaro, © Juan Carlos Tomasi / Lékaři bez hranic, © Julie David de Lossy / Lékaři bez hranic, © Stefan Pejovic / Lékaři bez hranic

2023: Súdán

Propuká válka. A ta si největší daň vždy vybírá na lidech. Neziskové organizace se po turbulentních událostech v dubnu 2023 evakuují. My zůstáváme. Na některých místech, jako byl například uprchlický tábor Zalingei, jsme jediní, kdo poskytuje lékařskou péči.

2025: Jemen

Ženy a děti patří mezi ty nejzranitelnější osoby. A obzvláště na západním břehu, v rurálních oblastech regionu Mokka, mají kvůli řadě faktorů omezený přístup k péči. Konkrétně na tomto místě jsme v současnosti jediní, kdo jim specializovanou péči poskytuje.

2021: Afghánistán

Země prochází převratem. Tálibán se dostává k moci. Zatímco mnoho lidí i organizací zemi opouští, my zůstáváme. Naše nemocnice jsou plné pacientů. Ve chvíli, kdy v zemi ustávají boje, se lidé už nebojí vyhledat lékařskou pomoc. Právě Afghánistán je příkladem, kdy způsob našeho financování umožňuje přístup k pacientům.

Pomáhejte s námi nejen na těchto místech

Připojte se do naší rodiny, vyjeďte na mise do různých částí světa a získáte jedinečné profesní i osobní zkušenosti. Začněte účastí na Informačním večeru, kde se dozvíte vše potřebné.

Více informací najdete
na Lekari-bez-hranic.cz
[/pojedte-na-misi](https://pojedte-na-misi)

Najděte slova, která se pojí s naší pomocí

Klasická osmisměrka: slova ze seznamu hledejte ve všech osmi směrech, tedy shora dolů, zdola nahoru, zleva doprava, zprava doleva nebo diagonálně všemi čtyřmi směry.

A až všechno najdete, máme pro vás i druhou výzvu. Zkuste tato slova najít i na stránkách tohoto časopisu!

Ď	M	P	Á	M	Ň	S	Z	Č	T	Á	Q	H	Ň	N	Y
V	D	J	I	Ť	R	K	J	Ů	F	U	I	J	F	E	Ý
V	Č	T	S	O	L	S	I	V	Á	Z	E	N	Š	M	Í
B	B	X	L	Ť	D	B	É	Ď	Í	N	Á	L	S	O	P
G	N	P	B	W	Ř	Ý	Ů	M	O	Ý	A	Z	Ž	C	I
T	Ú	V	A	X	Ů	R	L	F	Í	T	Ú	F	Á	N	D
E	Q	Ý	N	C	I	Ď	Í	I	V	R	Z	P	I	Ž	
Ň	D	I	U	P	I	Ů	V	L	V	Ů	A	Á	B	C	Ě
K	K	J	A	I	V	E	A	A	Ě	Ě	H	R	G	E	X
Y	C	I	S	Z	A	R	N	N	D	C	Ť	Z	D	E	L
B	B	S	L	C	T	K	Y	T	N	N	E	Ž	Ů	Z	K
X	N	Y	Q	U	Q	Ó	K	R	L	Ď	A	G	D	Ó	Ú
G	Č	Ý	E	D	Č	Ů	S	O	T	J	Š	W	Ň	G	Ž
X	Ó	N	A	K	G	T	Š	P	M	E	N	K	R	Ů	Q
C	Ó	K	Í	N	R	Á	T	I	N	A	M	U	H	E	Í
S	Ú	Ť	W	Ř	O	Ó	Q	E	Č	B	A	V	E	C	Í

SLOVA:

Filantropie
Humanitární
Mokka
Nemocnice
Nezávislost
Neutralita
Pacient
Poslání
Rwanda
Zdraví

Víte, že sbírku na podporu našich pacientů můžete uspořádat i vy?

Každá akce může pomáhat. Využijte kulturní akci, běžecký závod nebo oslavu narozenin pro dobrou věc a budete z ní mít vy i vaši hosté ještě větší radost. Nebo uspořádejte sbírku jen tak pro radost na darujme.cz. Je to snadné a s organizací vám pomůžeme.

Bližší informace naleznete na: lekari-bez-hranic.cz/jak-se-jinak-zapojit